

Л. А. Коваль, І. В. Гупало

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі, 13, Луцьк, 43025, Україна

Страусівництво – новий та ще дещо екзотичний напрям господарювання для України. Проте, в останні десятиліття воно набуває все більшої популярності [2].

Страусівництво у Волинській області поки що на початковій стадії розвитку. Кількість ферм, на яких займаються розведенням страусів, збільшується, але тільки у деяких з них організована робота на промисловій основі.

Метою нашої роботи було вивчити особливості утримання та успішність розведення *Struthio camelus* в умовах фермерських господарств Волинської області.

Спостереження за *S. camelus* проводилися протягом 2013 – 2014 років, на базі страусиної ферми у с. Боровне Камінь-Каширського району Волинської області. Інформаційною основою у процесі виконання дослідження були матеріали власних досліджень та літературні джерела. Проводилися спостереження за технологією вирощування *S. camelus*, аналізувалася шлюбна поведінка, харчова цінність яйця, продуктивність на дослідній фермі.

При дослідженні кладка яєць піддавалася детальному аналізу: вимірювалася довжина і діаметр яйця, вивчались забарвлення і товщина шкарлупи, форма і розташування малюнку.

Нами встановлено, що у Волинській області станом на 2013-2014 роки виявлено функціонування чотирьох страусиних ферм. Розведення проводять на Вишківській і Боровненській фермах.

Умови утримання африканських страусів на фермі села Боровне відповідають встановленим нормам. Літні і зимові раціони африканських страусів відрізняються мало. Різниця лише в дещо більшому вмісті люцерни влітку (не менше 500 г). Дорослий страус в наших умовах з'їдає за добу 4 кг корму, більшу частину якого становлять зелена маса та овочі.

Шлюбний період в наших умовах триває від середини березня до кінця квітня. Відзначаються шлюбні танці самців. На дослідній території є 2 сімейні групи, які складаються з 1 самця і 2 самок. Період яйцєносності у них триває з квітня по жовтень. Оологічні параметри страусиних яєць залежать від раціону живлення та кліматичних чинників.

Інкубування триває 42-43 дні в інкубаторах, при середній температурі 36,0 – 36,5°C, відносній вологості 20 – 35 % і повітрообміні 0,2-0,3 л повітря за хвилину на 1 кг яєць [1]. На дослідній фермі для інкубації страусиних яєць використовують 2 інкубатори: один місткістю 60 яєць, інший – 20.

У 2013 році на інкубування було закладено 60 яєць, з них проклонулися – 42. Пташеня, яке вилупилось, має масу близько 1 кг. У перші тижні страусенят поміщають у вольєр із дерев'яною або бетонною підлогою. При цьому формують групи не більш як 25 страусенят. З триденного віку, якщо температура повітря не нижче 18°C, страусенят виносять на деякий час у двір, на обгороджений майданчик розміром не менше 4x10 м. Це необхідно для того, щоб страусята могли вільно рухатися і розвивати суглоби і м'язи ніг. З цією метою воду і корм розміщують в протилежних кінцях площадки [1].

Після трьох тижнів і до шести місяців площу в приміщенні на кожного птаха поступово збільшують з 2 до 10 м². З 6-місячного віку в приміщенні або під навісом площа становить 10 м². Для страусів крім того влаштовують вольєри на відкритому повітрі, розміри яких збільшують з віком. Висота огорожі (дошка або металева сітка) – 1,5-2,0 м. Оптимальна площа загонів – не менше 5 м², для кожного страусеняти віком до 2 місяців, у віці від 3 до 6 місяців збільшують від 10 до 30 м², для дорослих особин ця площа становить 50 м². Вольєри влаштовані на посівах трав з подальшою їх ротацією. Уздовж огорожі висаджені чагарники і дерева.

У перші 3-4 доби страусенят не годують, щоб вони повніше могли використовувати поживні речовини жовткового внутрішньоутробного мішка. При виведенні він становить 25% від маси страусеняти. З 3-денного віку молодняку дають воду, а з 4-денного – личочки конюшини або люцерни розміром не більше 1 см, які змішують з комбікормом для курчат, що містить 19-24% сирого протеїну. Пташенятам додатково згодують круто зварене яйце, сир, кукурудзу грубого помолу. Після 4-го тижня і до 3-х місяців страусенят забезпечують раціоном, в якому міститься 18% протеїну і 12% клітковини. Влітку птахи споживають значну кількість трави, восени – коренеплодів (картопля, буряк, морква і т.д.), взимку з апетитом поїдають муку і силос. Важливо, щоб стебла рослин були добре подрібнені, оскільки велике скупчення в шлунку грубих, неперетравлених частин рослин може стати причиною загибелі страусенят [2].

В перші три місяці страусенята швидко набирають живу масу. Недостатня кількість або неправильне співвідношення в раціоні таких речовин як кальцій, фосфор, цинк і марганець, може привести до деформації кінцівок.

Із 42 пташенят які вилупились, піврічного віку досягли 41. Одне пташеня загинуло на третьому тижні життя внаслідок травми кінцівки. Успішність розведення страусів на дослідній фермі становить 70 %. З урахуванням проведення комплексу заходів із збуту продукції страусівництва ця галузь має хороші перспективи.

Література

1. Багук О. В. «Кожне наступне покоління – краще попереднього». Ясногородська страусина фабрика / О. В. Багук // Сучасне птахівництво. – 2005. – № 1. – С. 11–13.
2. Волянська Т. І. Розбудовуючи страусівництво / Т. І. Волянська // Сучасне птахівництво. – 2006. – № 7. – С. 2–3.